2019/1

Ryby

Poutník

časopis Obce unitářů v Brně

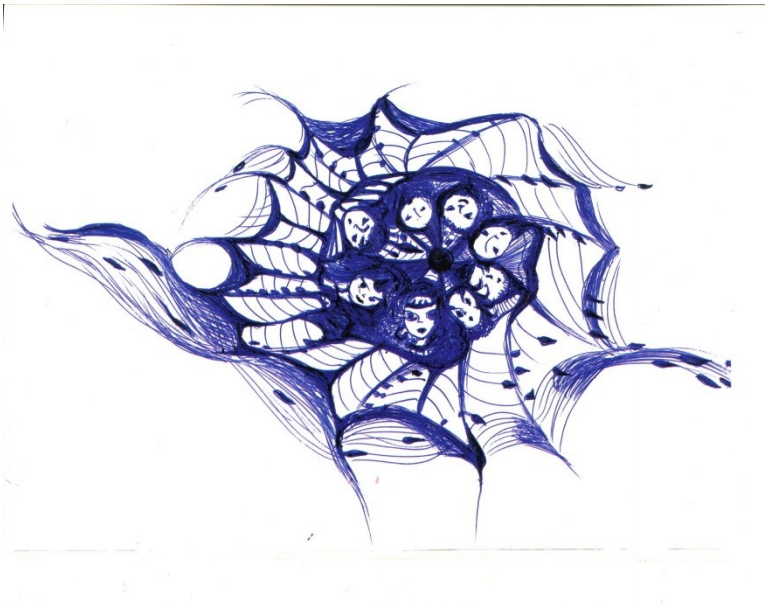

Obr.2 Ornament

Šest barev duhy poutník v očích má
a sedmou stále hledá.

Jen upřímná pouť ke Světlu
mu k šesti sedmou přidá.

Závoj mámení když dodoutnal,
ze Zdroje Pravdy srdce pije,

ten poutník, který Cestou nezklamal,
sedmerou barvou lásky žije.

Obr.1. Rev. Mgr. Jarmila Plotěná: Ryby __ __ _ _ obálka, s.1
Obr.2. Rev. Mgr. Jarmila Plotěná: Ornament _ _ _ obálka, s.2
Obr.3 Rev. Mgr. Jarmila Plotěná: Předjarní květ_ _ _ text, s.1 Ú
Obr.4. Miloš Kamenický: Most _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _text, s.2
Obr.5. Rev. Mgr. Jarmila Plotěná: foto
Otvírání studánek jaro 2018 (Mirka a Milada) _ _text, s.4

Obsah

Obsah časopisu 1
Život je most *(Rev. Mgr. Jarmila Plotěná)* 2
Hosté světa *(Rev. Mgr. Jarmila Plotěná)* 3
Vzpomínka na Mirku Pavlíčkovou *(Rev. Mgr. Jarmila Plotěná)* 4
O meditativním životě *(Bohumil Houser Dr.h.c)* 5
Básně *(Bc. Daniel Novotný)* 10
Předávání zkušeností *(Bc. Daniel Novotný)* 12
Idea svobody a výchova k demokracii *(Rev. Mgr. Jarmila Plotěná)* 13
Milan Bauman – Pohyblivé obzory *(RNDr. Milan Lustig)* 17
Recenze (Kostel, hospoda, postel) *(Ing. Pavel Sedlák)* 22

Obr.3. Předjarní květ

ŽIVOT JE MOST.

„Co je nového? Inu, nový občanský rok, ... kromě jiného. Nový rok s devítkou na konci. Taková devítka - vždycky jsem si představovala, že je to důstojná číslice, tím jak se píše i co znamená. Uzavírá totiž řadu jednomístných čísel, měla by být tedy svým způsobem už dospělá. Jako ke každému roku, také i k roku 2019 vycházejí dle různých numerologických i astrologických systémů různé prognózy. Většina lidí jim nerozumí, nevěří jim a při tom, pokud někdo něco takového napíše, tak to lidé čtou. Proč asi? Zřejmě za to může podivná zkušenost, že se „věci nějak potvrzují“. Uplynulý rok s naší „českou osudovou osmičkou“ odkazoval k nečekaným změnám. A vida, jestliže se ohlédneme za rokem minulým, mnohý z nás si řekne, že se stalo více událostí, které přišly jakoby náhle a člověk je nemohl nijak výrazně ovlivnit. Devítka by měla přát komunikaci, zodpovědnosti, rozuzlení, ukončení, vyřešení a snad i odpočinku. Jednička je tradičně chápaná jako symbol Slunce, to by mělo do našeho života zasvítit a vnést více jasno.

To však vyžaduje naše přičinění, tedy, lépe řečeno hodně práce, neboť jsme zde na světě ve službě a ne na dovolené. Je to tím, jak říká nadpis našeho úvodníku, „život je most...“. Vede z jednoho břehu na druhý, spojuje. Bez mostu by cesta nemohla pokračovat, most má tedy zásadní smysl. Most znamená komunikaci, propojení, umožnění pokračovat v cestě, postupovat vpřed. Profesor Karel Makoň často připomínal, že ještě jako malého chlapce velice oslovil nápis v jednom klášteře. Četl tam: „Život je most, projdi po něm, ale nezabydluj se na něm“. Poznání v tomto smyslu vzal jako vzkaz, nikoli nihilistický o marnosti a zmaru života, ale o důstojnosti života jako nepřetržité smysluplné cesty a služby.

Tož, dobrý, cílevědomě prožívaný nový rok přeje nám všem

Jarmila Plotěná

Obr.4. Most

Jarmila Plotěná -Z CYKLU HOSTÉ SVĚTA

Chýše Luny

Kdyby byl svět chýší Luny,
ona by tu byla doma
a vítala hosty.
Před vchodem do chýše by se zuli,
boty starostí by nechali na prahu.

Když by odešli,
Luna by po nich přece zametla.
Je třeba, aby bylo velmi čisto
v chýši Luny,

co kdyby jednou vešlo – Slunce.

Host

Když přijdu k sobě domů,
vidím, že jsem tam hostem.
Vážím si každé chvíle,
každé věci.

Když z domu odcházím,
vidím, že jsem všude hostem.
Vážím si každé chvíle,
každé věci.
Tak jako sváteční host.

Hosté světa I

Rok před svými prvními narozeninami
jsme přišli na návštěvu jako pozvaní hosté.

Zůstat tu jako hosté,
jak je to moudré, jak je to prosté,
byť by to bylo i po sté.

Hosté světa II

Jsme hosty světa,
pravdivá věta.

Je vysokým postem
být světa hostem.

Však správný host
má darů dost.
Přináší dary a nikdy zmary
i když je starý.

Jarmila Plotěná

VZPOMÍNKA NA MIRKU PAVLÍČKOVOU

Je krásný pocit, že člověk není sám, psala v jednom ze svých dopisů ses. Miroslava Paulíčková. Znala jsem ji dávno před tím, než se stala unitářkou. Někdy na začátku devadesátých let měla v naší obci přednášku o vlivu dlouhého vysedávání u počítače na lidskou psychiku. Věděli jsme, že Mirka je psycholožka a přednášela i v Latinské Americe. Její přednášky znali i v brněnském ATOZu. V době, kdy jsme už byli na Staňkově, bývala Mirka častým návštěvníkem a aktivně se podílela na programu. K naší radosti se v roce 2012 stala členkou brněnské obce a obohacovala nás svými přednáškami, meditacemi a články. Znali jsme ji jako profesorku Paulíčkovou, ale nejvíce jako Mirku, empatickou, moudrou kamarádku, která jako sluníčko svítila na všechny stejně. Málokdo tušil, kolik je Mirce let, nestárla. Ještě dlouho po její osmdesátce k ní přicházeli lidé, kterým pomáhala jako psycholog a duchovní rádce. Její sympatický přístup ke každému člověku byl plný lásky tak samozřejmé a přirozené, že mnohým změnila pohled na svět pro celý jejich další život. Kdykoliv přišla, řekla něco dobrého, přínosného a nezapomenutelného nebo přinesla obrázek, třeba fotografii nějaké galaxie z Hubbelova teleskopu nebo zprávu o hloubce Mariánského příkopu s připomenutím jak je svět podivuhodný, zázračný a nesmírný...Její meditace uklidňovaly mysl a přímo léčily. Na Mirce bylo vidět jak je v životě vyrovnaná a přímo šťastná. Občas se zmínila, že měla nádherné a dlouhé manželství a má tři skvělé syny. Hodně cestovala, milovala moře a každým rokem k němu jezdila. Pečovala o svůj byt a zahrádku do vysokého věku.

Když jí bylo skoro devadesát, řekla mi s úplnou samozřejmostí, že

asi už nebude do Unitarie chodit, protože „mohla bych někde spadnout a kdo by mi za to mohl, jen já sama“. Věděli jsme, že má krásnou rodinu a opuštěná nezůstane. Psala mně moudré dopisy, které jsem pořád nosila při sobě. Nebylo jich mnoho, jsou její rukou psané a v každém je přímo duchovní perla.

Po vánocích mi volal jeden z Mirčiných synů, že „maminka zemřela, krásně se s námi všemi rozloučila a ani nijak netrpěla“. Bylo jí 94 let. Ve vzpomínce na maminku její děti napsaly něco v tom smyslu, že nyní je zřejmě živě a vědomě v oblastech, o nichž tolik celý život bádala, neboť duchovní svět jí byl blízký i za jejího dlouhého a harmonického života. Harmonie, uměřenost a moudrost byly Mirčiným významným tématem. V jednom ze svých dopisů psala, „je krásný pocit, že člověk není sám...“, nikdy nebyla a ani nemohla být sama, vždyť sebe chápala jako užitečnou a šťastnou součást celku.

Jarmila

Bohumil Houser

O MEDITATIVNÍM ŽIVOTĚ

Cílem meditativního života může být poznání nebo sjednocení s Bohem, odstraní utrpení, nebo dokonce zodpovězení filozofické otázky, zda lepší je honit se za požitky nebo se naučit umění, jak se vyhýbat trápení. Ve všech případech je kladen důraz na vnitřní život. Západní civilizace vyzdvihuje extroverty plně zaujaté venkovním životem, zatímco východní nauky dávají přednost introvertnímu člověku s bohatým vnitřním životem. V tomto pojednání se budeme zabývat otázkami meditativního života z hlediska původního židovství, křesťanství a buddhismu.

Tyto směry se vyznačují klášterními organizacemi, které vyzdvihují ideál mnicha.

Proto odloučenost a neulpívání na nestálém světě jevů je první vlastností řádových křesťanských a buddhistických mnichů. Samota však posiluje jen mentálně silné jedince, kteří už v meditaci nebo v kontemplativní modlitbě našli stupně vytržení a blaženosti. Další potřebnou vlastností k tomuto duchovnímu životu je mravnost, tj. u křesťanů dodržování Mojžíšových deseti zákonů a u buddhismu pěti šílas. Navíc se u buddhismu vyžaduje dodržování dalších pravidel pro mnichy. Mlčení a neodsuzování následuje jako nezbytná vlastnost pro rozvinutí meditativního života. Podle křesťanských mnichů je známkou toho, že se asketa přiblížil k Bohu, že neodsuzuje ostatní. Prosazování sebe sama, komplexy méně-

cennosti, systematické kritizování všeho možného ukazuje jen na neklidnou mysl, která se musí vyčistit. Tak např. mnich Otec Poimen dostal odpověď od Otce Josefa na svoji otázku jak se stanu mnichem: „Říkej si: Kdo jsem já? a nikoho neodsuzuj!“ Mojžíš říká: „Jestliže někdo snáší své vlastní hříchy, ať tak nehledí na hříchy bližního“. Křesťanští mniši ve zkušenosti naplňují to, co Ježíš požaduje v Horském kázání: „Nesuďte, abyste nebyli souzeni!“

Odsuzování druhých činí člověka slepým k vlastním chybám. Mlčení při pohledu na druhé nám umožňuje jasnější sebepoznání. Přestaneme své chyby promítat na druhé. Další vlastnost pro posílení meditativního života je chudoba ducha, vyjádřená mystickým způsobem jako „nic nemám, nic nechci a nic nepotřebuji“. U buddhistů živili mnichy od samého počátku laičtí stoupenci a mnichům byla zakázána původně každá práce. Křesťané středověku a zejména některé jejich klášterní řády jako dominikáni a františkáni žili také převážně z darů věřících. Nesměli na svých cestách používat koně či vozy a museli i na velké vzdálenosti chodit pěšky. V buddhistických klášterech se přestoupení pravidel pro mnichy kontrolovalo jednou měsíčné v době úplňku, kdy starší mnich předčítal hlasitě tato pravidla a každý mnich, který některé z nich porušil, musel se na veřejném shromáždění na chvíli postavit. Naproti tomu křesťanští mniši museli pravidelně chodit ke zpovědi. Základním duchovním cvičením křesťanského mnicha byla kontemplativní modlitba a sborový zpěv. U buddhistů různé formy meditace několikrát denně. Cílem křesťanských mnichů bylo dosažení milosti boží a „union mystika", u buddhistů nirvána. Buddhisté zpočátku meditovali na uklidnění mysli (samatha) a později na dosažení vhledu a moudrosti (vipasana). Meditace vhledu měla za cíl zažití nestálosti, strastiplnosti a neosobnosti (anáta) - to nejsem já, to není mé. Oba směry - křesťanský mnišský a buddhistický mnišský - pokládaly pudovou sexualitu za hrubou zábranu pro mnicha a překážku na duchovní cestě, jak pro muže, tak i pro ženy. V obou směrech se sexuální aktivita pokládala za opakované ulpívaní na pozemském a překážkou na cestě duchovního růstu. Naproti tomu kontemplativní modlitba vedoucí k bezeslovní modlitbě a blaženému ponoření do tichého míru se pokládá dosud jako výborný lék pro duši a tělo. Pojetí buddhistické mravnosti zakazuje opojné nápoje a narkotika, klášterní křesťanství povolovalo vypití i sklenice vína nebo klášterního likéru. Správně vedený meditační život je veselý a šťastný a rychle utíká. I zaměstnání, jako je zemědělství, lékařství, učitelství mohou dobře provozovat stoupenci meditativního života. Sarvapali Radhakriš-

nan, prezident Indické republiky, Pandit Nehru indický ministerský předseda, U-Nu barmský ministerský předseda pravidelně meditovali a rovněž řada vědců včetně Einsteina přiznávala, že pravidelná meditace jim napomáhá ve vědecké práci. V Japonsku i v USA se používají zenové meditační metody k léčení lehčích psychických poruch. Solženicyn ve svých spisech popisuje vězněné protestanty na Sibiři, kterých se vězení vůbec nedotklo. U nás před válkou byly na Vysočině celé vesnice českých bratří, které pěstovaly hromadně prováděnou kontemplační modlitbu. Uvedu několik málo příkladů osob z mého okolí, které byli mistři meditačního života.

Jan Posker jak jsem ho poznal z dlouholeté známosti byl úplný invalida žijící od dětství na vozíčku. Měl úplně ochrnuté obě ruce i nohy a na pravé ruce pohyboval pouze s dvěma prsty, s kterými byl s obtížemi schopen psát. Nastudoval na vozíčku angličtinu a němčinu, takže v obou jazycích byl bezvadným překladatelem a tlumočníkem. S neobyčejnou pílí se vypracoval až na ředitele firmy Meta v Hrabyni, kde hlásal užitečnost pracovní terapie pro všechny vozíčkáře a invalidy. Bezvadně ovládal psychologii a psychologii invalidů. Invalidé zaměstnaní v podniku Meta jej milovali. Za ženu měl zcela zdravou inteligentní manželku, která mu pomáhala ve všech životních situacích jako nejlepší družka v životě a nemocniční sestra; vždyť bez ní se nemohl najíst ani vykonávat žádnou práci. Byl vynikající znalec jógy a buddhismu. O buddhismu napsal dvě knihy, které vědecky vyhodnotil prof. dr. Karel Werner. Přestože se v naší vědecké literatuře doporučuje tělesné zdraví pro harmonický život obou manželů, příklad Jana Poskera a jeho manželky všechny tyto poučky vyvrací. Mezi invalidou Posterem a jeho pohlednou a zcela zdravou ženou nedošlo nikdy k sebemenšímu konfliktu. Jako stoupenec jógy a buddhismu byl žákem Jarka Kočího z Ostravy - Poruby a učitele meditace Fráni Drtikola.

Leopold Roier ze Starého Lískovce u Brna, původním povoláním pekař, se stal jako samouk vynikajícím malířem mediálních obrazů. Maloval i jasnovidné obrazy, ve kterých předpověděl „pražské jaro" a rozpad Sovětského svazu v roce 1991. Jeho obrazy byly často naplněny archetypy, které v mojí přítomnosti ocenil i docent brněnské univerzity. I v pozdním stáří nebral důchod, neboť jeho obrazy se lehce prodávaly. I při svém malování byl velmi často v hlubokém meditativním vytržení a v inspiraci z neznámého a bezejmenného. Pravidelně meditoval a pěstoval kontemplativní modlitbu. Bydlel v podkrovní chladné světničce a dovedl obdarovat každého, kdo o to požádal.

Prof. Dr. Richard Feder vrchní rabín pro zemi Českou a Moravskou byl mým dlouholetým přítelem, který i v pokročilém věku mě dokázal navštívit v bytě ve třetím poschodí na Zahradnické ulici. Byl neobyčejně vzdělaný a mimo evropských řečí ovládal dokonale hebrejštinu a aramejštinu. Přitom byl nesmírně pokorný a dovedl rychle odpouštět. Za války strávil řadu let v koncentračním táboře v Terezíně, kde mu Němci vyvraždili téměř celou rodinu. I v koncentračním táboře i v jeho hrůzách měl oporu v kontemplační modlitbě a dokázal posilovat své mnohem mladší souvěrce šířením naděje a optimismu. Často se stávalo, když jsem ho navštívil v jeho domě, že mně jeho neteř pošeptala, abych se vedle něho tiše posadil, neboť se nachází ve vroucí modlitbě. A skutečně, jeho pohroužení bylo tak hluboké, že nejevil žádné známky života, ale přesto z něho vyzařovala síla a energie. V roce 1968 za „pražského jara“ vítal na Šilingrově náměstí navrátivšího se biskupa Skoupého. Jeho články uveřejněné v Židovské ročence byly vždy nejlepší. Napsal také řadu knih. Jednou si u mě v roce 1968 vypůjčil divadelní hru „Dostojevský a démoni“ a důkladně se s ní zabýval. Byl jsem poslední člověk, kterého těžce nemocný rabi přijal těsně před svou smrtí. Byl deštivý podzim, venku řádila silná bouře, doktor Feder seděl oblečen v slavnostních šatech a trpělivě čekal, až jej Bůh osvobodí z této pozemské pouti. Zemřel ve věku 95 let.

Ing. Jiří Elger vstoupil na stezku meditativního života na počátku druhé světové války, když mu hrozilo zatčení gestapem. Koupil si ve stánku na brněnském nádraží knížku od Paula Bruntona, která změnila celý jeho život. Původně byl exportním šéfem Zbrojovky a dokonale ovládal němčinu a angličtinu. Několikrát se setkal se svým mistrem. Meditoval pravidelně několikrát denně a jezdili jsme spolu meditovat i v kruté zimě a velkých závějích na jeho osamocenou chatu na hoře Babylon u Borače. Byl lektorem nejstaršího klubu jógy, kde působil 25 let a také přednášel jako laický kazatel v Náboženské obci československých unitářů. Jako učitel meditace byl velmi aktivní až do své smrti. Dožil 82 let. Jeho sestra akademická malířka Šimková - Elgrová byla rovněž žákyní Paula Bruntona a propůjčovala ráda svůj velký byt pro hromadné meditace členům brněnského jógaklubu. Ke konci života nakreslila sérii krásných duchovních obrazů nazvanou Kosmické obrazy. Měla v úmyslu ilustrovat moje haiku, ale stačila nakreslit jen 4 obrazy.

Paní Svámi Šivananda Sarada (Charlote Walinski - Heller z Norimberka). Byla učitelkou jógy a meditace a hlavním misionářem Svámího Šivanandy pro NSR a Rakousko. V meditaci se jí zjevil Svámi

Šivananda z Rišikeše v Indii v životní velikosti a vyzval ji, aby ho ve svých 55 letech navštívila. Jela lodí přes Rudé moře a Indický oceán a strávila v jeho ašrámu v Rišikeši celý rok. Pak se vrátila letadlem do Norimberka a pravidelně meditovala a pořádala klavírní koncerty v Germánském muzeu - Norimberk, pod názvem Slavnostní hodina duše. Spolu s Borisem Sacharovem pořádali pravidelné kurzy jógy a otevřeli józe dveře do poválečné Evropy. V roce 1956 byli to právě oni, kteří mě přiměli k návratu do Československa za účelem propagace jógy. V roce 1968 mě povolala zpět do Norimberka a chtěla mi svěřit vedení ašramu u Kostnice na Bodamském jezeře. Napsala několik knih, jako např. Volání nebo Idealistický realismus, kde vysvětluje svoje setkání s jógou a její význam v praktickém moderním životě.

Boris Sacharov - syn ruských emigrantů uprchlých za bolševické revoluce do Německa. Pocházel z jogínské rodiny a po příchodu do Norimberka v 50tých letech založil tam první poválečnou jogínskou společnost v Německu. Napsal 7 knih o józe, které jsem přivezl i do ČSSR a knihu „Jóga od pramene“ nechal prof. Jaromír Ženožička v Olomouci přeložit do češtiny. Byl výborným učitelem hathajógy a radžajógy a předpověděl spojení Německa na rok 1990. Byl učitelem meditace na AUM a Talajukty. Když jsem chtěl v roce 1955 odjet do buddhistického kláštera do Barmy a byl jsem v tom podporován tajemníkem Barmskébo vyslanectví v Bonnu panem Šve-ta, přemluvil mě, abych odstoupil od tohoto úmyslu a odejel do ČSSR šířit jógu. Tvrdil mě, že bez znalosti sanskrtu a pálištiny bych zůstal jen začátečníkem. Sacharov zemřel při autonehodě na dálnici v blízkosti Bayreuthu. Doporučoval, aby jogíni podobně jako tibetští lámové, mysleli na smrt a tak se naučili neztotožňovat se s hněvem, chválou, ponižováním a úspěchy v józe.

Jarek Kočí, původním povoláním holič, byl žákem pražského Fráni Drtikola, který ho naučil mantrajógu a později meditaci. Patřil k „pátečníkům", kteří se scházeli v Hrabyni a později v Ostravě - Porubě v bytě Jana Poskera. Daroval mi svůj životopis napsaný strojem a četné fotografie, na kterých byl společné s Drtikolem. Jeho životopis je krátké dílo velmi poučné pro hledající stezku meditačního života. K životopisu patří i několik mystických básní.

Daniel Novotný

BÁSNĚ

až

až samo psaní
přestane mít smysl
zkusím něco jiného:
hulákat na vrcholku hory
políbit cizí dívku
vmeditovat se Bohu přímo do náruče
...ale pak o tom stejně
něco
napíšu.

Solární skorohaiku

slunce svítí:
na monitor počítače
nelze pohlédnout

Regenesis

jsem rozmilovaný
na mikročástice
na troskách tohoto vesmíru
bude postaven nový

loupání cibule

už ses přestal cítit
jako světa pupek?
asi tedy praskla
další ze tvých slupek

vykročení

být v zajetí sama sebe
zebe
poposunu oje
to, co ztratím
stejně není moje

SELECT FROM DUAL
zkusil jsem vyprázdnit vědomí
podle svitků v Dungeon Crawl Stone Soup
ale přišel Karel Gott
prý že mám radši zírat na hvězdné nebe
"hvězdička" v příkazovém řádku znamená "všechno, cokoliv"
"otazník" znamená jedno písmeno
noční obloha je poseta různými cokolivy, různými všechny
každé z nich může být self-contained svět
jako pro každého je ten jeho ranec neuronů v hlavě
vlastně fraktálním odrazem celého všehomíra
ale když se jakkoli dotýkáme, světy se ovlivňují
občas přijde pointa
řekne "už jsem byla?"
přemažu ji "otazníkem"
a zrodí se nová "hvězdička"

úprava úleva, vysvětlení, něco končí, všechno začíná, a teď žij
byl v tom temném, bolavém, přísném prostoru
řvali na něj "nepochopil jsi..."
"ještě jsi nepochopil..."
až přišel na to
že tu není co chápat
náhle byl ve světle, ve svobodě, venku
s těmi, které měl rád

mystický hack
mizí hranice
mezi mikrokosmem
a makrokosmem
tu se
sám sebe
zeptám:
"proč se jmenuješ?"

Daniel Novotný

PŘEDÁVÁNÍ ZKUŠENOSTÍ

Bylo slunečné, teplé jarní odpoledne. Na lavičce před domem seděl patnáctiletý kluk a pětačtyřicetiletý muž, který vypadal jako jeho otec. Muž začal mluvit:

"Teď, když se takhle rozvíjíš, tak ti - a zcela pro tebe samozřejmě a neoddiskutovatelně - připadá, že se vše ve vztazích točí kolem sexu. Ale později se ti pohled na vztahy změní: spíš budeš chtít, aby ses na někoho těšil, aby tě někdo měl rád. Bude to takové... uklidňující."

"Hm..." řekl kluk. Moc tomu nevěřil. Stejně jako tomu, co mu tento pán povídal předtím.

"Počkej... jak se jmenovala... Dominika, že?" pokračoval muž, "teď si myslíš, že nikdy nenajdeš nikoho lepšího. Ale později poznáš..."

"Neříkej mi to," zavrtěl hlavou kluk, "neříkej mi to až takhle do detailů."

"Dobře," vzdychnul muž, "změníme téma: zajímá tě programování, že?"

"Je to úžasné," odvětil mladík, "jenom z písmenek textu můžeš stvořit prakticky všechno."

"Nebude to tak jednoduché," oponoval znovu muž, "bude to daleko víc uzavřené, proprietární: šifrování, DRM, zákonná omezení: spoustu zákonů kvůli bezpečnosti, ochraně identity, ochraně autorských práv. Strašná otrava. Proto jsem se nechal překvalifikovat na fyziku, chápeš?"

"Jinak bys tu nebyl, že?" zakřenil se mládenec.

"Chystáš se jít na univerzitu do hlavního města," pokračoval muž "vypadá to jako nejlepší volba, ale..."

"Zase ty podrobnosti," vzdechl kluk, "co kdybych se rozhodl na tu fyziku nepřejít?"

"Nerozumíš teorii," odvětil muž, "my jí sice úplně nerozumíme taky, ale víme o ní přece jenom víc než ty: tu linii, ve které jsem vyrostl, sám pro sebe nemohu změnit. Jakmile se s tebou rozloučím, vrátím se zpátky do stejného světa, jaký jsem opustil. Co se stane s tímto rozhovorem, s touto větví, nevíme: zda bude zahlazena, jako by se vůbec nestala, nebo to bude rozbočení, větev, která se vyvine nezávisle..."

"Tak mi radši řekni, kdo trumfne tu Dominiku," zakřenil se hoch.

Rozhovor pokračoval dál.

Když se potom chlapec vrátil domů, zeptala se ho jeho máma: "Prosím tebe, co to bylo za chlapa na té lavičce? Víš přece, že si na cizí lidi máš dát pozor!"

"Mami," usmál se jinoch, "nebudeš tomu věřit, ale to jsem byl já."

Jarmila Plotěná

IDEA SVOBODY A VÝCHOVA K DEMOKRACII

Ještě v dnešní době často ve svém okolí slýcháváme, že demokracii se člověk teprve musí učit, nebo že se svým způsobem všichni všemu učíme “až za pochodu“ a odtud plynou hlavní bolesti naší doby. Tvrzení o to pravdivější o co upřímnější, nápadně připomíná Masarykovo téměř sto let staré volání po výchově k demokracii: „Proto si také musíme uvědomit, že demokracie není něco přirozeného, musí se usilovně vypracovat. Přirozený jev (v tom zvláštním smyslu) aristokratismu, každý z nás chce být pánem, my všichni jsme aristokraty. A být demokratem uvědomělým, demokratem nejen na tribuně, ale v každém počínání - do toho máme daleko a k tomu musí inteligent demokrat přihlížet.“ [1]

Citovaná slova zdaleka nejsou pouze vzpomínkou na rakousko-uherské poměry ani připomenutím politických názorů našeho prvního prezidenta, ale popisují tendence lidské povahy všeobecně. Navíc poukazují na nepřehlédnutelnou skutečnost, že výchova a cesta k demokracii je věcí vývoje, tudíž usilovného snažení, vůle a rozhodnutí.

Z toho důvodu spolu úzce souvisí otázka možnosti uskutečnění ideálu demokracie jako lidovlády (či lépe lidosprávy [2]) za podmínky rovnoprávnosti občanů a otázka ideálu svobody. Zde se dostáváme nejen k dávnému problému svobody a nutnosti chtění, ale v souvislosti s tím k evoluci individuálního života, počínaje smyslovým vnímáním a konče zmíněnou svobodou rozhodování.

„Charakteristický ráz smyslového vnímání spočívá v bezprostřednosti, s níž jednotlivý vjem vyvolává chtění. Tento způsob impulzace chtění, který je původně vlastní pouze nižšímu smyslovému životu, může se rozšířit také na vjemy vyšších smyslů. Po vjemu nějakého chtění ve vnějším světě jednáme, aniž bychom dále přemýšleli a aniž se k vjemu připojí nějaký zvláštní cit; děje se tak zejména například v konvenčním styku s lidmi.“ [3]

Stane-li se tento druh jednání obecným pravidlem, hovoříme právem o "odcizení". [4]

Druhá oblast, vlastní typicky lidskému životu, je cítění, kdy k vjemům vnějšího světa se připojují city a ty se stávají také impulsy jednání.

Třetím stupněm vývoje individuálního života je myšlení a představa. „Pouhou úvahou se může představa nebo pojem stát motivem jednání. Z představ se stávají motivy tím, že v průběhu života neustále spojujeme jisté cíle chtění s vjemy, které se stále vracejí ve více či méně modifikované podobě." [5] Proto získáváme praktickou zkušenost nejlépe příklady, které táhnou, zatímco slova pouze pohybují.

Nejvyšším stupněm individuálního života je schopnost intuitivního myšlení, k němuž impuls charakterizovaný na tomto stupni nazývá Rudolf Steiner praktickým rozumem. [6]

V souvislosti s uvedenými charakteristikami lze sledovat i vývoj motivů jednání od nejjednoduššího egoismu, založeného na představě výhradně vlastního blaha přes tzv. „morálku chytrosti", kdy vládne představa, že by poškozením ostatních jedinců mohla být ohrožena i vlastní osoba [7], po stále se rozšiřující zájem o blaho rodiny, blízkého i širšího okolí, národa, státu atd.

Za další motiv jednání lze považovat zdůvodnění soustavou mravních principů. „Pociťujeme pak prostě jako mravní nutnost podrobit se mravnímu pojmu, který se vznáší jako příkaz nad naším jednáním. Odůvodnění této nutnosti přenecháváme tomu, kdo mravní podrobení žádá, to jest – autoritě, kterou uznáváme (hlava rodiny, stát, společenský mrav, církevní autorita, božské zjevení). Se zvláštním druhem těchto mravních principů se setkáváme tehdy, když k nám příkaz nedoléhá prostřednictvím vnější autority, nýbrž z vlastního nitra." - Výrazem toho je svědomí. [8]

Nejvyšší mravní princip je však ten, který předem neobsahuje žádný takový vztah, ale pramení přímo z intuice, to jest za předpokladu poznání sebe sama a jednání s plným vědomím zodpovědnosti. Ke zrodu tohoto stupně vědomí vede stav, kdy si člověk definitivně uvědomuje sebe sama jako individualitu, která už nechce být součástí stáda, ale hlásí se ke svobodě svého svědomí jako jednotlivec, chce samostatně myslet a rozhodovat se a nést následky svých rozhodnutí. Zkrátka, je to okamžik, kdy se lidská duše stává v nejvlastnějším slova smyslu dospělou. Evropa se ocitla na prahu dospělosti právě v novověku. To se projevilo jednak reformací (s důrazem na svědomí jednotlivce jako nejvyšší autority, na rozdíl od autoritativního řízení společnosti, kde určující je vůdčí osobnost nebo skupina, která řídí a ostatní články společnosti hierarchicky uspořádané po-

slouchají. Tento stav odpovídá stadiu duševního vývoje středověku), dále zrušením království, zavedením všeobecného volebního práva a zavedením demokracie.

Svoboda jednotlivce však předpokládá, že takto „svobodný“ na sebe bere i zodpovědnost. Z duchovního hlediska největší úlohou epochy rozvoje duše vědomé (v novověku) je, aby každý člověk převzal zodpovědnost za svůj život - aby se stal dospělým. [9] Sama demokracie zde není cílem, ale “jen“ cvičným úkolem, který má být zvládnut za účelem rozvoje dospělé lidské duše.

Z uvedeného vyplývá, že svoboda jednání, k níž má takto chápaný vývoj směřovat, je myslitelná pouze ze stanoviska etického individualismu. Avšak „ Jak je možný společný život lidí, bude-li se každý pouze snažit, aby uplatňoval svoji individualitu? Tím je charakterizována námitka špatně pochopeného moralismu. Tento moralismus se domnívá, že společnost lidí je možná jen tehdy, jsou-li všichni sjednoceni společně stanoveným mravním řádem. Jenomže tento moralismus nerozumí jednotě ideového světa. Nechápe, že ideový svět, který působí ve mně, není jiný, než ideový svět působící v mém bližním. Tato jednota je ovšem pouze výsledkem, k němuž dospívá naše zkušenost při prožívání světa.“ [10]

Tuto jednotu však nelze naprogramovat z vnějšku jakoukoliv organizací, institucí či ideologií. Naopak je třeba mít stále bděle na zřeteli, že všechny podobné “dobře míněné“ pokusy jsou předem odsouzeny k nezdaru a dále, že existuje permanentní hrozba jejich zneužití, vedoucí k intoleranci až diktátu jakési “intuice“ a “duchovnosti“, která je někomu přiznávána a jinému nikoliv, což samo o sobě nese neklamnou známku mravní nesvobody.

„Pouze mravně nesvobodný člověk, který se řídí přírodním pudem nebo přijatým příkazem povinnosti, odmítá bližního, neřídí-li se stejným instinktem a stejným příkazem. Žít v lásce k jednání a nechat žít v porozumění pro cizí vůli je základní pravidlo svobodných lidí - kdyby v lidské bytosti (jakkoliv problematické a během svého vývoje nesvobodné) nebyl uložen nejhlubší důvod ke snášenlivosti, nebylo by možno ji člověku naočkovat žádnými vnějšími zákony.“ [11]

Domnívám se, že teprve pod tímto zorným úhlem je možno uvažovat o výchově k demokracii. Tedy především míníme-li vedení dětí v rodině a žáků ve škole, je třeba nejprve uvažovat o výchově dospělých, rodičů, pedagogů, občanů, z čehož je zřejmé, že jde o výchovu příkladem a celkovou atmosférou společnosti. Není nesnadné si povšimnout, jak tato atmosféra působí a tvoří předpoklady výchovy k demokracii.

Poznámky:
1. T.G.Masaryk: IDEÁLY HUMANITNÍ, Praha, Melantrich, 1990, str. 104-105
2. T.G.Masaryk
3. - 11. R. Steiner: FILOSOFIE SVOBODY, Praha, Baltazar, 1991

ATMOSFÉRA TOTALITY	ATMOSFÉRA DEMOKRACIE
(předpoklady výchovy k totalitě)	(předpoklady výchovy k demokracii)
Pocit vnějšího nátlaku, cenzura	Konec vnějšího nátlaku
Autocenzura (snaha „zavděčit se“ někomu nebo něčemu), apriorní sebezajišťování	Jednání dle svědomí
Hledání „těch nad námi“ místo mravního zákona ve mně	Svět bez moci, jejíž vládu nelze ovlivnit či změnit „Pánem“ je mravní zákon
Svět strachů společenskopolitické povahy	Svět zbavený společenskopolitických strachů
Strach z minulosti	Historia „magistra vitae“
Strach a jednání spjaté s předpojatostí (černobílé vidění, kádrování, cejchování všeho druhu)	Důvěra v lidi, otevřenost (dokonce i zmenšená asertivita, pokud jedinec uzná za vhodné)
Volání po tzv. „osobnostech“, epigonství, strach z originality a neznámých cest	Snaha o vlastní přínos, přirozená originalita
Strach z autority, kritika „za každou cenu“	Uznání přirozené autority
Uspěchanost plynoucí ze strachu z návratu poměrů, z utužení a nastolení totality, atd.	Klidná práce ve smyslu, aby k návratu nežádoucích poměrů nedošlo
Hledání společného nepřítele, svalování viny za neúspěch na okolnosti či osoby	Místo hledání „společného“ nepřítele hledání společných přátel na základě shody názorů a společné práce
Svět úniků do materialismu (konzumismus) nebo únik k tzv. „duchovnu“ bez vztahu k realitě	Místo úniku nepředpojaté hledání řešení (hledání pravdy)

Lhostejnost a nezodpovědnost	Osobní nasazení, zodpovědnost
Takto jednající svým příkladem nebo pouhou přítomností své osoby vede automaticky k atmosféře blízké totalitě	Tímto žijící osobnost již automaticky svým příkladem vychovává k novému typu demokracie, totiž demokracie duchovně chápané

Milan Lustig

MILAN BAUMAN: POHYBLIVÉ OBZORY

je kniha, která píše o různých jevech z vesmíru, vydal Radio-servis. Tuto knihu jsem dostal jako odměnu za vítězství ve vědomostní soutěži organizované rozhlasovým pořadem 'Meteor' v roce 2014, kdy tato kniha vyšla. Já ji měl ležet a až teprve nyní ji vytáhl a přečetl a zjistil jak je vynikající.

Kniha má podtitul ”Jevy, kterým ještě zcela nerozumíme”. Tento podtitul přesněji charakterizuje o čem je v knize psáno.

Kniha řeší 13 tématických celků - problémů z vesmíru (uspořádaných do 14 kapitol - poslední 14. rozvíjí problematiku kapitoly 1., tj. cestování časem).

Přehlednost knihy zlepšuje drobně psaný čtyřstránkový rejstřík. Na 2 stránkách autor uvádí 50 zdrojů, z nichž čerpal. Kniha je doplněna velkým počtem obrázků.

Místo úvodu autor uvádí, jak vlastně kniha vznikla. Jednou se procházel se svým známým a tu ho to napadlo: „ ... co je to čas?“ ... „Není to částice jako kterákoli jiná?“ Postupně si kladl další obdobné otázky. Odpovědi na ně jednak hledal v literatuře, jednak se dotazoval příslušných odborníků.

V 1. kapitole knihy také je uveden názor renomovaného vědce britského teoretického fyzika Dr. Juliana Barboura, že:

"ČAS JE ILUZE“

neboli

"*ČAS NEEXISTUJE A VŠECHNO PROBÍHÁ NAJEDNOU“*

neboli

"NIC JAKO ČAS NEEXISTUJE“

"Co je čas? je špatná otázka. Čas totiž není“ říká kontroverzně. Chápe ho jen jako iluzi způsobenou tím, že se vše kolem nás mění. V jím nastíněných a širokým vědeckým spektrem respektovaných rovnicích existují i taková řešení, v nichž jsou možné i takzvané časové uzavřené smyčky

(loopy), ve kterých je možno se vrátit i do minulosti.

Proti STROJI ČASU, kterým by bylo možno cestovat do minulosti, je logická námitka: Pokud známo se žádný cestovatel (z budoucnosti) do minulosti mezi námi neobjevil.

Zatím se nikomu nepodařilo zpětně ovlivnit to, co se už jednou stalo.

Do pravé podstaty času se nám zatím nahlédnout nepodařilo.

Ve 2. kapitole knihy se řeší bizarní nekonečnost světů, zejména možnost existence paralelních vesmírů, kterých by bylo možno být i nekonečně mnoho, ale mezi jednotlivými vesmíry by nebylo možno komunikovat. Obrovské černé díry svou obrovskou gravitací jsou schopny roztrhat vše ve své blízkosti a tuto hmotu zhltnout. Červí díry umožňují rychlý přesun na vzdálená místa.

Ve 3. kapitole nazvané "Vesmír je ještě podivnější, než si dokážeme představit“ se řeší mnoho problémů. Na potvrzení existence Higgsova bosonu, nazývaného božská částice, se čekalo víc než půl století. Nestačí jen tak honit drahým srážečem subatomární protony třicetikilometrovým tunelem, nemluvě o nepřímých výpočtech důsledků srážky částic, tak byla z potvrzení standardního modelu fyziky 4. července 2012 radost vědců veliká a světová média se radovala s nimi.

Zní to dost podivně, ale kvantová fyzika bývá velmi bizarní. To, co nám radí náš úsudek vyplývající z každodenní zkušenosti, ve světě atomů a subatomárních částic obvykle neplatí, na pochopení kvantových jevů nám 'obyčejný selský rozum' nestačí, často pro jejich popis ani nemáme vhodná slova či pojmy. Kvantová fyzika, zkoumající jevy v nitru hmoty, má spletitou historii, kterou v roce 1900 odstartoval německý fyzik Max Planck, kdy pomocí kvant vysvětlil záření absolutně černého tělesa. Kvantová fyzika předpokládá zvláštní stavy mikroskopických objektů, tzv. kvantové superpozice, při nichž objekt může být v několika stavech naráz. S takovým stavem v makroskopickém světě nemáme žádnou zkušenost.

Rovněž se zde mluví o Stěně z temnoty.

Dále se zde mluví o Möbiově listu neboli Möbiově pásku. Vznikne tak, že ustřihneme pruh (pásek) papíru, konce dáme k sobě, jeden konec otočíme o 180 stupňů a konce slepíme. Vznikne zajímavá jednostranná plocha. Uděláme-li na ni kdekoli 2 značky = 2 body, pak tyto dva body můžeme spojit čarou na této ploše, aniž bychom přešli přes hranu = okraj papíru, tedy čára je na jedné straně papíru.

Kromě hmoty a energie v (našem) vesmíru, kterou vnímáme, vidíme

ap., existuje v něm ještě další hmota a energie, tzv. temná, kterou nevidíme ani přímo nevnímáme, ale projevuje se např. gravitačními účinky. A té je podstatně více, než hmoty a energie základní, kterou vnímáme přímo - Dr. Jiří Grygar propaguje místo temná říkat skrytá hmota a energie, což se více líbí i mně. Podstata skryté hmoty a energie není zatím známá. Bylo sice navrženo několik fyzikálních interpretací, ale zatím není jasné, která z nich by mohla být ta správná…

Z dalšího obsahu knihy: Samoorganizující soustavy. Živé organismy nejsou jen pouhým shlukem živých buněk a orgánů, ale mají výjimečnou schopnost samoorganizace. Právě vzájemně propojené chování buněk a orgánů v prostoru a čase patří k jejich podstatným znakům.

Samoorganizace je bezesporu jedna z významných teorií o stále zahaleném tajemství vzniku života na Zemi. Dosud není známo, zda život vznikl na Zemi (i když zde příznivé podmínky pro jeho vznik byly) nebo sem byl přinesen z vesmíru nějakou panspermií. Vychází ze zjištění, že živá hmota je v evolučním procesu schopna sama sebe organizovat a vytvářet struktury. Je ale čím dál tím víc zřejmější, že samoorganizace má mnohem širší rozměr a zdaleka ji nelze dávat do souvislosti jen se zrozením a dalším vývojem živých organizmů na této planetě. O to je to zajímavější.

Tento pojem je dnes často používán v mnoha vědních oborech. Píše a hovoří se nejen o samoorganizujících se biologických jevech, ale i molekulárních a biomolekulárních samoorganizujících se mechanizmech, samoorganizujících se neuronových sítích, samoorganizujících se procesech, materiálech a strukturách, nanostrukturách, polymerních systémech a o řadě dalších skutečností spojených s tímto označením.

Samoorganizace se ve fyzice a chemii projevuje poměrně často v supravodivých látkách, laserech, elektronických sítích, turbulentních vírech v tekutých prostředích, při utváření sněhových vloček a j.

Výzkumy potvrdily, že vlastnost sebeorganizace mají např. i některé makromolekulární sloučeniny, polymery, které jsou podobně jako živé organizmy schopné reagovat na vnější vlivy.

Organické sloučeniny, které nepatří do sféry živé hmoty a jsou v současnosti intenzivně zkoumány, se samy syntetizují a přitom projevují určitou "znalost“, jak to bez vnějšího zásahu udělat. Vyznačují se proto také jakýmsi druhem vlastní paměti. Jejich molekuly jsou velmi malých rozměrů o velikosti pouhých několika nanometrů a proto jsou řazeny k tzv. nanostrukturám s mimořádnými vlastnostmi: mají nejen do-

sud neobvyklou schopnost samotvorby z malých fragmentů, ale v závislosti na svém složení jsou elektricky vodivé, jeví magnetické chování, reagují na světlo nelineárně, vedou ionty nebo fotony. Jsou rovněž schopny přenášet, přeměňovat, nebo dokonce "přepínat“ binární, tedy dvojková, data, na jejichž principu pracují počítače.

Již belgický fyzikální chemik a filosof, průkopník termodynamiky nerovnovážných procesů a jeden ze zakladatelů teorie samoorganizace, prof. Ilja Romanovič Prigogine (zemřel 2003) si všiml, že chování energetických procesů ve složitých systémech, které sestávají z obrovského množství součástí, se řídí zcela odlišnými pravidly než chování součástí samotných. Třeba vlastnosti jednotlivých molekul plynu lze dobře odvodit pomocí kvantové fyziky, ale chceme-li popsat litr vzduchu nebo dokonce atmosféru, musíme použít jiné metody.

V reálném světě kolem nás neustále probíhá výměna energie a vždy existuje tendence k dalšímu vývoji - kapaliny se mísí, tělesa se ohřívají a chladnou, živé organismy se rodí a umírají. Prigogine zjistil, že tzv. otevřené systémy, které jsou daleko od rovnovážného stavu a mohou si vyměňovat s okolím energii i hmotu, se chovají nečekaným způsobem.

Při studiu těchto složitých nerovnovážných systémů, kterým se věnoval se svým vědeckým týmem, dospěl k přesvědčení, že v jejich časovém vývoji se objevují kritické body, v nichž mají na výběr více možností. Jsou to jakési křižovatky, na nichž se rozhoduje, jak se dál systém bude ubírat, přičemž nelze předem určit, kterou z cest v kritickém bodě zvolí. U složitých systémů je navíc kritických bodů tolik, že jejich vývoj prakticky nelze vůbec předvídat. Nicméně Prigogine vypozoroval, že po průchodu kritickým bodem se chování systému významně mění a počne se chovat vysoce organizovaně. Tuto vlastnost nazval samoorganizací. Při té příležitosti zkoumal řadu sociálních a přírodních jevů. Známá je např. jeho analýza budování termitiště.

Autor knihy si pokládá otázku PROČ SE SOBĚ TAK PODOBÁME? Zřejmě má na mysli my, veškeří živočichové (i když vzájemnou podobnost srovnává na obratlovcích). A zdůvodňuje to tím, že všichni máme společného předka: LUCA (což je zkratka z anglických slov “Last Universal Common Ancestor“, neboli česky 'poslední universální společný předek'). LUCA tedy nebyl první organismus na Zemi, ale poslední universální jednobuněčný společný předek, z něhož se pak všechny ostatní organismy na Zemi vyvinuly. LUCA ve svém těle už měla genetický kód založený na DNA. Dále se vyznačovala metabolismem. Buňka byla obklopena buněčnou membránou. Dokázala se dělit tak, že vždy zdvojná-

sobila svůj obsah a následovalo buněčné dělení. Od univerzálního předka se pak odvinuly základní evoluční linie organismů. V systému organismů založeném na těchto evolučních liniích se proto organismy již netřídí na prokaryota a eukaryota, ale na tři domény: bakterie (Bacteria), archea (Archea), eukarya (Eukarya) a možná i čtvrtou v podobě tzv. mimivirů. (Ty byly objeveny až v r. 2003 v amébách z chladících věží.) Jsou to největší viry - tak velké, že jsou podobné bakteriím a oproti "obvyklým“ virům, kterým stačí skromná genová výbava, třeba do deseti genů, jich mimiviry mají 911. Jejich velikost ještě opticky zvětšují dlouhá vlákna obalující virovou kapsidu. Zřejmě nevznikly z jednodušších virů, ale naopak redukcí složitějších buněčných forem života. V důsledku jejich velikosti začali někteří vědci uvažovat o nové skupině a názvu pro tyto gigantické viry - giry. To je poněkud jiné schéma, než jaké se starší generace ještě poměrně nedávno učila ve škole. Popravdě řečeno, i tato klasifikace je však dnes neustále v pohybu.

Vskutku překvapivé byly hlubinné průzkumy poblíž hydrotermálních průduchů na dně moře. V sedmdesátých letech minulého století jejich objev vyvolal senzaci, protože se ukázalo, že v jejich bezprostředním okolí existuje ekosystém. Chemické sloučeniny, které průduchy vytvářejí, slouží tamním mikroorganismům jako potrava. Byl to jeden z mnoha dalších důkazů, že život pod mořskou hladinou stále skrývá četná tajemství. Hydrotermální průduchy jsou vlastně přírodními gejzíry přehřáté vody. Někteří vědci se dokonce domnívají, že podzemní vulkanické průduchy byly onou silou, která stála za vznikem "prvopočáteční polévky“ vedoucí k prvním formám života na Zemi.

Kde se vzal život na Zemi? Vědci uvádějí tři hlavní možnosti, první z nich byla právě popsána výše. Druhá je rovněž v moři, ale nízkých pobřežních vodách. A jako třetí uvádějí možnost přinesení života na Zemi nějakou panspermií z mimozemského prostoru, např. meteoritem. Tím ovšem je problém vzniku prvotního života přenesen ze Země do prostoru mimozemského.

RETROVIRY jsou viry většinou s jednovláknitou nukleovou kyselinou RNA, které jsou schopné přepsat svou genetickou informaci do DNA hostitele. Některé z nich jsou původci nádorových onemocnění, další napadají lymfatickou tkáň.

Endogenní retroviry (endogenní = vnitřní, mající vnitřní příčinu) připomínají svým složením proviry skutečných retrovirů, ale nejméně jeden z genů nezbytných pro sestavení infekčních virových částic je mutován nebo chybí. Proto se mohou pohybovat pouze uvnitř buněk a nemají

možnost narušovat buněčnou stěnu.

Virus dokáže změnit napadenou buňku v jakousi továrnu, která podle vzoru vyrábí tisíce virových kopií.

Pavel Sedlák

RECENZE: KOSTEL, HOSPODA, POSTEL

Přes Vánoce jsem se dostal ke čtení knihy "Kostel, hospoda, postel", což je rozhovor s katolickým knězem Zbigniewem Czendlikem. První polovina knihy není špatná, ale nepřináší vcelku nic nečekaného. Jde prostě o rozhovor s celebritou.

Musím však přiznat, že to co přišlo v druhé půlce knihy, jsem nečekal. Nechci hodnotit zda jsou Czendlikovy názory správné nebo nesprávné, každopádně mne zaujalo "jak dobře to má poskládané". Rád bych se s Vámi o některé zajímavé názory a pohledy podělil.

O hříchu: *Pro mnoho lidí je hlavní starostí [...] nehřešit. [...] Člověk by nevěřil, kolik lidí je pyšných na to, že nehřeší. A hanba je nefackuje, že za celý život neudělali nic pořádného. K čemu je takový život dobrý?*

Kým Bůh není: *Není automat na kafe, ani pingl v nějaké hospodě. [...] Co je to za představy, že Bůh je tady od toho, aby plnil naše přání? Jak jsme na to přišli?*

Boží trest: *[...] znám pár lidí, kteří si o sobě myslí, že jsou tak hodní, že je za to Bůh trestá. Celkem scestné. [...] proč si vlastně myslíme, že narození postiženého dítěte je nějaký Boží trest? Znám osobně dost rodin, které mají dítě s hendikepem. A je až k neuvěření, jak to mnoho rodičů proměňuje k lepšímu.*

Proč máš dvě oči: *[...] abys mohla jedno z nich občas nad někým přimhouřit. Tak jako je donekonečna mhouří Pán Bůh nad každým z nás. My lidé uplatňujeme spíš pravidlo "třikrát a dost". A to ještě v tom lepším případě. Většinou totiž ostatní odsuzujeme rovnou, a bez milosti.*

O modlitbě: *Vždycky lidem říkám: "Když nevíte, jak se modlit, tak klidně opakujte abecedu, on už si to Pán Bůh tam nahoře nějak přebere."*

Jak by reformoval katolickou církev: *Apeloval bych na naši přívětivost, vlídnost a laskavost. A určitě bych se snažil naši církev více otevřít lidem. Byl bych vstřícnější k rozvedeným i k jinak sexuálně orientova-*

ným. Aby se u nás nikdo necítil diskriminovaný. [...] Zatočil bych s církvení byrokracií. [...] Dříve byly státní instituce budovány po vzoru těch církevních a dnes se my inspirujeme od úřadů. [...] Na všechno máme nějaká lejstra, razítka a povolení. To není cesta, jak se přiblížit lidem.

O celibátu: *... kdyby bylo po mém, celibát bych v katolické církvi rozhodně zdobrovolnil.*

O rozdělení náboženství: *Někteří lidé se pohoršují, že se křesťané dělí na katolíky, evangelíky a pravoslavné, ale já v tom vidím naše bohatství. Taky bych křesťanům nevyčítal, když si svou víru občas zpestří nějakou východní naukou a filozofií. Proč si své náboženství sem tam neokořenit něčím exotickým? Třeba se obohatit nějakou myšlenkou buddhismu. [...] Kdyby Pán Bůh chtěl, abychom byli všichni křesťané, tak by to už dávno nějak zařídil. [...] Odmítám se tvářit jako Boží prominent jen proto, že jsem katolík.*

Dále zde hovoří o svém zážitku z Mauricia, kde narazil na dva taxikáře, kteří měli v autě růženec i sošku Buddhy. Buddhista měl "pro štěstí" růženec, křesťan sošku Buddhy.

O pojetí křesťanství: *Kristus často přirovnává Boží království ke svatební hostině, což určitě líp koresponduje se vzkříšením, než s ukřižováním. [...] On nás nezve na funus, ale na veselku. [...] My se tady máme radovat a ne od rána do večera trpět. Jenže nám se v tom rouše obětních beránků vlastně trochu líbí.*

O osudu: *Copak nám ty partnery a kamarády někdo přiděluje? Přece si je vybíráme sami! Tak jakápak smůla? Jakýpak osud? Vždyť jsou to všechno jen důsledky našich chybných rozhodnutí a činů.*

O pekle: *Někde jsem slyšel dobré vystižení rozdílu mezi nebem a peklem. V pekle prý vaří vynikající polívku, ale protože tam mají strašně dlouhé lžíce, nikdy se člověku nepodaří donést tu dobrotu do úst. No, a v nebi vaří stejně dobře, ale lidi se tam těmi dlouhými lžícemi navzájem krmí. Štěstí je takhle jednoduché.*

O hrdinství: *Budujme naše vztahy, budujme spravedlivé, tolerantní a svobodné mezilidské prostředí. [...] Pro mne je v tomto směru hrdinou například Václav Havel. Dnes je v módě jeho odkaz zpochybňovat. Ale ať už ve svém životě udělal jakékoli chyby, na mém názoru to nic nemění. V rozhodujících chvílích obstál a necouvl. Nesmím zapomenout ani na zmiňovaného Jana Husa nebo Martina Luthera Kinga, Mahátmu Gándhího či matku Terezu. [...]*

Přehnaná sebekritičnost škodí: *Když si sám sebe nevážím a nemám se rád takový, jaký jsem, automaticky očekávám, že mne ani druzí nepřijmou. [...] Nemohu svou hodnotu odvozovat od toho, jak mne přijímají druzí. [*Tragické dopady takového postoje jsou např. ženy trpící bulimií nebo anorexií.] *Podle mne je příčinou deficit boží blízkosti. [...] Miluje-li nás někdo tak velký a nekonečný, jako je On, víme s jistotou, že jsme dost dobří i pro všechny ostatní.*

O hrubosti: *Vulgární výrazy jsou také projev slabosti. Nejvíc sprostí a agresivní jsou vždycky slaboši. Oni těmi hrubými výrazy jen maskují nedostatek síly nebo argumentů.*

O sebeovládání: *[...] kdo je schopen se postit, je také schopen se kontrolovat a ovládat. Dokazuje tak, že je svým vlastním pánem. A v případě toho našeho sklonu k pomlouvání by bylo mlčení nejlepším řešením. Alespoň jeden den v týdnu bychom nesměli nikoho svými slovy špinit. Všichni bychom drželi jazyk za zuby, a tím si trochu svět vyčistili od toho kritického sajrajtu, co z nás padá.*

O nenávisti: *Taky jsem v životě potkal pár lidí, kteří si ji nosili v srdci. Měl jsem z nich pocit, jako by byli v nějakém zaklet*í. *Člověka totiž nenávist úplně spoutá a oslepí. Takových lidí je mi moc líto. Oni totiž tím svým negativním postojem nejvíce škodí sami sobě. Úplně je to vevnitř sežere, až nakonec zahořknou a zatrpknou.*

O pozitivním myšlení: *Pravda není ani pozitivní, ani negativní. Je jen na tobě, jak si ji přebereš. Já to beru tak, že dokud mám v srdci dost lásky, pořád mám co rozdávat. Stále mám co nabídnout a čím druhé obdarovávat. [...] měli bychom rozdávat lásku a dobro na potkání, nic si nenechávat na potom.*

Čekal jsem setkání s celebritou, našel jsem moudrého člověka. Jako unitář mohu být potěšen, že k toleranci a k používání rozumu i v náboženství směřují i některé proudy v katolické církvi. V životě přece nejde o to, "na které straně barikády stojíme", ale aby žádné "barikády" nemusely být.

2019/1

Ryby

Poutník

časopis Obce unitářů v Brně

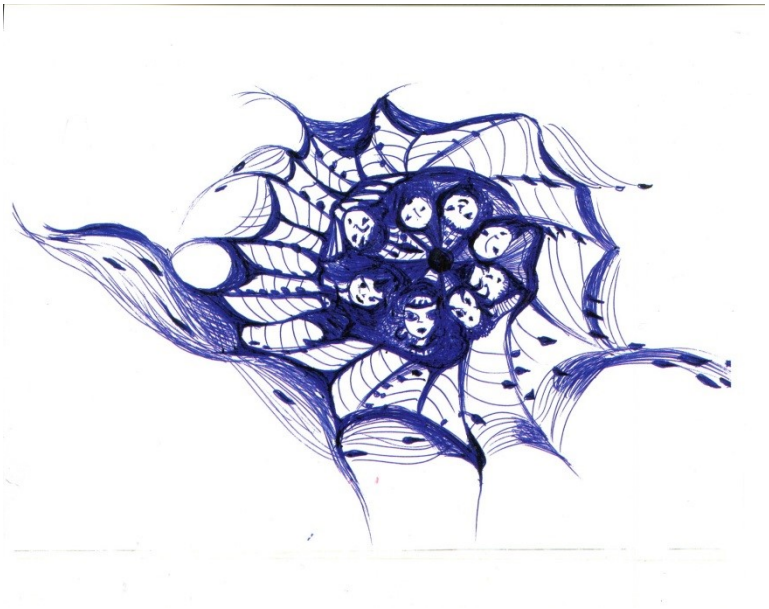

Obr.2 Ornament

Šest barev duhy poutník v očích má
a sedmou stále hledá.

Jen upřímná pouť ke Světlu
mu k šesti sedmou přidá.

Závoj mámení když dodoutnal,
ze Zdroje Pravdy srdce pije,

ten poutník, který Cestou nezklamal,
sedmerou barvou lásky žije.

Obr.1. Rev. Mgr. Jarmila Plotěná: Ryby __ __ _ _ obálka, s.1
Obr.2. Rev. Mgr. Jarmila Plotěná: Ornament _ _ _ obálka, s.2
Obr.3 Rev. Mgr. Jarmila Plotěná: Předjarní květ_ _ _ text, s.1 Ú
Obr.4. Miloš Kamenický: Most _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _text, s.2
Obr.5. Rev. Mgr. Jarmila Plotěná: foto
Otvírání studánek jaro 2018 (Mirka a Milada) _ _text, s.4

„Unce praxe je cennější, než tuna teorie“

Úterky 17:30 až 19:30 Staňkova 18a

8. 1., 15. 1., 22. 1., 22. 1.,
ZPĚV duchovních písní a manter, **MODLITBA**, zdravotní cvičení

STŘEDY 17:00 až 19:00 Staňkova 18a

2.1. *Rev. Mgr. Jarmila Plotěná* **SLUNEČNICE**
Zdravotní cvičení a meditace.

9.1. *Rev. Mgr. Jarmila Plotěná* **CESTA KRÁLOVSKÁ III – CESTA MEDITACE** setkání s učením Karla Weinfurtera.

16.1. *PhDr. Kristýna Ledererová* **UNITÁŘSKÉ VZDĚLÁVÁNÍ U NÁS A V CIZINĚ**

23.1. *Rev. Mgr. Jarmila Plotěná* **SLUNEČNICE**
Zdravotní cvičení a meditace.

30.1. *Rev. Mgr. Jarmila Plotěná* **SLUNEČNICE**
Zdravotní cvičení a meditace.

Čtvrtek 18:30 Staňkova 18a

17. 1. *Setkání skupiny Allan Kardec:* **REINKARNACE**

Pátky **17:00 až 19:00 Staňkova 18a**

11.1. *Rev. Jarmila Plotěná:* **ČLOVĚK HLEDAČ ŠTĚSTÍ**

18.1. PEGÁSEK – autorské čtení, téma: **CESTA K HARMONII**

30.1. *Vratislav Zouhar* **ROK 2019 – PŘÍPRAVA NA ZMĚNU**

Úterky 17:30 až 19:30 Staňkova 18a

5. 2., 12. 2., 19. 2., 26. 2.
ZPĚV písní a manter, **MODLITBA**, zdravotní cvičení**.**

Středy 17:00 až 19:00 Staňkova 18a (pokud není uvedeno jinak)

6.2. CESTA ČLOVĚKA – ***setkání s obrazy Jarmily Plotěné***.
od 17:00 do 20:00 v kavárně Quido, Rybníček 6

13.2. a 20.2. *Rev. Mgr. Jarmila Plotěná* – **SLUNEČNICE**
ZDRAVOTNÍ CVIČENÍ A MEDITACE

27.2. *Rev. Mgr. Jarmila Plotěná*
CESTA KRÁLOVSKÁ – CESTA MEDITACE IV
(K. Weinfurter a G. Meyrink)

ČTVRTEK 7.2 18:30 až 20:30 Staňkova 18a
Setkání sk. ALLAN KARDEC **– REINKARNACE –** *vede J. Jackulak*

PÁTKY 17:00 až 19:00 Staňkova 18a

1.2. *PhMgr. Libuše Mičolová* **CESTA K ŘÁDU PŘES CHAOS**

8.2. „ŽIVOT JE JAKO KAPKA ROSY...“
vzpomínka na br. **Bohumila Housera**

15.2. *Rev. Mgr. Jarmila Plotěná*
K SVOBODĚ JE DLOUHÉ PUTOVÁNÍ

22.2. *Jana Komárková*
KDO CHCE S VLKY ŽÍTI - MUSÍ S NIMI VÝTI?

https://brno.unitari.net

email: unitaria.brno@seznam.cz

Vydává Obec unitářů v Brně.
Redakční rada: Rev. Mgr. Jarmila Plotěná, Bc. Daniel Novotný,
Ing. Dalibor Halouzka, Ing. Pavel Sedlák
Za obsah článku nese odpovědnost jeho autor.
MK ČR E 16083